

Utrikesdepartementet

Enheten för främjande och hållbart företagande,
Teamet för hållbart företagande
Kr Mikael Ståhl
mikael.stahl@gov.se

**Uppföljning av Nordiska Rådets rekommendation 16/2023 om
Företagsansvar, mänskliga rättigheter och äganderätten av
naturresurser, riktat till de nordiska regeringarna.**

Sverige har som ordförandeskapsland mottagit Nordiska rådets rek. 16/2023 om Företagsansvar, mänskliga rättigheter och äganderätten av naturresurser, riktat till de nordiska ländernas regeringar.

Förslag

Det föreslås att Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

- att aktivt verka för godkännandet av det juridiskt bindande FN-avtalet om transnationella företags ansvar för mänskliga rättigheter (Binding Treaty).

Svar

Regeringarna i de nordiska länderna har en tydlig förväntan på våra företag att agera ansvarsfullt genom att arbeta för mänskliga rättigheter, goda arbetsvillkor, miljö och korruptionsbekämpning. Företagens verksamhet skall inte orsaka, bidra eller vara kopplade till övergrepp eller kränkningar av mänskliga rättigheter.

De nordiska länderna har följt förhandlingarnas utveckling och i olika grad närvarat vid de olika förhandlingsrundorna som hållits sedan 2015 gällande en FN-konvention för transnationella företag och mänskliga rättigheter. Ecuador är ordförande i FN:s mellanstatliga arbetsgrupp för

arbetet och presenterade ett konventionsutkast 2018. Utkastet bedömdes innehålla problematiska element och svårt att genomföra då det bland annat saknade vedertagna definitioner och innehöll såväl vaga som alltför detaljerade skrivningar som ej tog hänsyn till olika länders skiftande rättssystem. Texten har därefter förbättrats men kan ej antas i nuvarande form av våra regeringar.

De nordiska regeringarna har genomgående haft reservationer avseende mervärdet av en rättsligt bindande konvention. Om nuvarande konventioner, regelverk och riktlinjer gällande mänskliga rättigheter följdes skulle stora förbättringar ske – vilket är en av anledningarna till att de nordiska länderna uppmanar och hjälper andra länder att genomföra och följa bland annat OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s Global Compacts 10 principer samt framförallt FN:s vägledande principer för företagande och mänskliga rättigheter, inklusive att utveckla egna nationella handlingsplaner.

Danmark, Finland och Sverige företräds av EU:s utrikestjänst (EEAS) som samordnar deltagandet och EU:s inlägg under mötena med FN:s mellanstatliga arbetsgrupp. De nordiska EU-länderna har efterfrågat att EU tar fram en rättslig analys och en gemensam färdplan för EU:s agerande och position i frågan. För EU:s del kommer även antagandet av det nya direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet kunna bidra till arbetet med FN-konventionen.

En FN-konvention har potential att förstärka det globala skyddet mot företagsrelaterade kränkningar av mänskliga rättigheter. Ett rättsligt bindande instrument bör bygga på det konsensusramverk som FN:s vägledande principer för företagande och mänskliga rättigheter utgör. Det

är väsentligt att de regler som framförhandlas inom FN är juridiskt sunda, genomförbara, långsiktiga och får den effekt som eftersträvas.

De nordiska regeringarna kommer fortsatt verka för att alla stater skyddar mänskliga rättigheter och att företag respekterar dessa.

De nordiska regeringarna anser härmed att rekommendationen inte kan tillmötesgå.